

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra . . . I kor. Egy hóra . . . I kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Feladás szerkesztő:
REGÉDUS LORÁNT.
 Kiadók és lap tulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
DEBRECEN,
 Fiacz-utca 47. és 48. szám.

Justh Gyula diadala.

A párt fele hozzácsatlakozik.

A függetlenségi párt nagy napja Justh Gyula impozáns győzelmét hozta meg. A makói beszámolón a függetlenségi pártnak kilencvennégy tagja jelent meg s huszan kimentették magukat, míg a mérsékelt vacsorapártnak az országos kaszinóban rendezett bankettjén hetvenkilencen voltak és tizenhatan küldtek távirati kimentést. A pártnak a fele Justh Gyula álláspontja mellett nyilatkozott meg, tehát az önálló magyar jegybank harcosainak tábora sokkal erősebb, mint amennyire a „mérsékelték“ számítotak. Justh Gyula tehát egy ilyen számban tekintélyes és szellemileg föltétlenül fölényes hadsereg élén tartotta ki zászlaját, amelyre az önálló jegybank követelése mellett az általános, titkos és egyenlő választói jog haladéktalan megvalósítását és a liberális demokráciát írta. A „mérsékelt“ vacsorapárt, amelynek főrendezői már délután jelentést kaptak a makói eseményekről, nyilatkozataikban már reflektáltak is erre a vereségre. Kossuth Ferenc beszédében hangsúlyozta, hogy csak akkor lehet szavának Bécsben hatása, ha az egész függetlenségi párt felfogását tolmácsolhatja s ő minden erejével azon lesz, hogy a párt egységét megővja, Apponyi Albert gróf pedig egyenesen azt a tervet vetette föl, hogy miután a pártban senki sincs, aki a párt programját most és egyszerre kívánná megvalósítani, a leghelyesebb volna, ha összeülne valamennyien és úgy beszélnék meg a követendő eljárást. Ime tehát Justh diadala már azt idézte elő, hogy a „mérsékelték“, akik a függetlenségi pártból kiakarták szorítani az önálló bank harcosait, most már közelednek feléjük és békítik őket.

Justh Gyula beszámolója.

— A makói népgyűlés. —

Makó városában vasárnap Justh Gyula beszámoló beszédje alkalmából igen ünnepies volt a hangulat. Az utca tele volt néptömeggel. A város háza és az utvonal, amely a főtéren felállított hatalmas tribünhöz vezetett, pompás zászlódiszben volt. Csanádvármegyének csaknem minden egyes községe küldöttséggel volt képviselve és ezrekre ment az egyes érdeklődők száma. Valóságos emberáradat vonult a pályaudvarra Justh és a vele jövők fogadására. A peronon 40 fehér ruhás leánykát állítottak fel, akiknek feladatuk volt virágokat hinteni a házelnök elé. 2 óra lehetett, amikor a különvonat megérkezett. — Elsőnek

Justh Gyula lépett ki a vonatból, kit a pályaudvarról egybegyűlt választóközönség egetverő éljenzéssel fogadott. Ezután a kisérőben Makóra érkezett kilencvennégy képviselő is kiszállt. A szíves fogadtatás láthatóan meghatotta Justhöt s mikor a város polgársága nevében Galambos Ignác dr. Makó város polgármestere meleghangú üdvözlő beszédét elmondta, Justh Gyula a következő szavakkal válaszolt:

— Tisztelt polgártársaim, kedves barátaim! Nagyon köszönöm, úgy a magam, mint a megjelent képviselőtársaim nevében úgy a polgármester urnak, mint a függetlenségi pártnak és a makói nőknek a szíves fogadtatást s e meleg ragaszkodásról és szeretetről tanuskodó szavakat. Legyenek meggyőződve, hogy a mai napnak emlékéit legszebb emlékeim között fogom megőrizni. Soha sem fogom elfelejteni azt a ragaszkodást és szeretetet, amelyet egész politikai pályámon át az önk részéről tapasztaltam. Fogadják hálás köszönetemet és legyenek meggyőződve, hogy mindenkor szeretettel és bizalommal fogom viszonzni. Isten éltesse Makó városát. Lelkes éljenzés.

Justh Gyulával, a képviselőház elnökével a következő képviselők érkeztek Makóra: Bakonyi Samu, Ballagi Aladár, Balogh Ernő, Balogh Mihály, Barcsay Andor, Beck Lajos, Becsey Károly, Beniczky Árpád, Bernáth István, Buza Barna, Csanak János, Csizmazia Endre, Dobroszláv Péter, Dobrovics Milán, Eitner Zsigmond, Endrey Gyula, Ebner Antal, Faragó Antal, Fekete László, Ferenczy Géza, Fernbach József, Földes Béla, Gischer Lajos, Gaal Gaston, Gáspár János, Gotthard Sándor, Gyelmis Gerő, Hajdu Frigyes, Hermán Ferenc, Holló Lajos, Hrabovszky Gidó, Justh János, Jeszenszky Ferenc, Kardos Samu, Kállay Tamás, Kálosy József, Keoskeméthy Ferenc, Keoskeméthy István, Kelemen Samu, Keller István, Kmetty Károly, Korda Andor, Mády Kovács János, Kubik Gyula, Kun Árpád, Piebne Hugó, Lánji Mór, Lázár Pál és Lázár Zoárd, Leszkay Gyula, Lovászy Andor, Lovászy Márton, Luby Béla, ifj. Madarász József, Mahler György, Mannsdorff Géza báró, Markos Gyula, Máriaassy Mihály, Máté László, Mérey Lajos, Mukics Simon, Müller Károly, Nagy Dezső, Nagy Barna, Nagy Sándor, Nemess Bertalan, Németh Imre, Lovák Dániel, Preszly Elemér, Óvári Ferenc, Papp Béla, Pozsgay Miklós, Putnok Mór, Ráth Endre, Rátkay László, Sümegi Vilmos, Szász Zsombor, Szemere Huba, Szentiványi Gábor, Szabó István, Szokoly Tamás, Szunyog Mihály, Szappanos István, Tutsek Sándor, gróf Teleky Arvéd, Várady Imre, Várady Károly, Vertán Endre, Szilágyi Gyula, Visontai Soma, Weber János, Polónyi Dezső, Hentaller Lajos, Rajk Aladár, Fernbach Péter, Valencsik Ferenc és Zakariás János. Mukics Simon Szabadka város képviselője és Müller Károly aradi képviselő 25—25 tagu küldöttséggel jelentek meg. Jelen volt még Balla Aladár, Fernbach Károly és gróf Vay Gábor főispán. — Táviratban kimentették elmaradásukat azzal a kijelentéssel, hogy szívvel-lélekkel csatlakoznak a mozgalomhoz: gróf Batthyány József és gróf Batthyány Tivadár, Rákosi Viktor, Egry Béla, Hinlender Ernő, Tádós

János, Ujházy Iván, Gyarmathy Dezső, Fábry Károly és Barcsay Andor, Marjay Péter, Abraham Dezső, Kerese György, Veresmarthy Miklós, id. Madarász József és Polónyi orsz. képviselők, gróf Batthyány Pál és Kubik Béla főispánok.

A Justh kíséretében levő kilencvennégy képviselő óriási embertömegtől követte, a főtéren vonult a makóiknak lelkes éljenzésétől kísérvé. Justh Gyula itt a képviselők és újságírók kíséretében fölment a tribünre és meghallgatta Nagy Károlynak, a makói függetlenségi párt elnökének üdvözlő beszédét s ennek felszólítására, hogy a beszédjét kezdje meg, a következőket mondotta:

Tisztelt polgártársaim! Az első szavam a hála, a köszönet szava. Köszönöm, hogy ilyen nagy lelkesedéssel fogadtak engem és megjelent kilencvennégy képviselőtársamat. Hálás köszönetemet nyilvánítom, mert tudom, ismerem Önöket, hogy ez a lelkesedés nem nekem, nem képviselőtársaimnak szól, hanem szól azon magasztos, dicső, nagy elveknek, amelyeknek mindannyian szolgálatában állunk! (Lelkes éljenzés.)

Mai beszédemben foglalkozni kívánok a képviselőház tevékenységével és a helyzettel. (Halljuk! Halljuk!)

A koalíció bírálata.

A koalíció és a koalíció pártjaiból alakult kormány az alkotmány megmentésére, a népképviselői rendszer fenntartására, a folyó szükségletek megajánlására, az alkotmány biztosításának a megerősítésére és arra vállalkozott, hogy a demokratikus eszme minden modern követelményének érvényesítésével behozza az általános szavazati jogot.

Azért olvastam fel ezeket a szavakat, mert ezek a szavak Wekerle Sándor miniszterelnök szájából hangzottak el akkor, amikor a koalícionális kabinet élén a képviselőházban mutatkozott. (Felkiáltások: Le vele! Abcug Wekerle!)

Tisztelt polgártársaim! Azt tagadni nem lehet, hogy a koalíció uralma alatt a kormányzat minden ágában sok nevezetes, az országra nézve üdvös törvény alkottatott.

De azért azon reménységünkben, hogy a koalíció jellegét a függetlenségi párt elvei fogják alkotni: abban erősen csalódtunk. (Ugy van!) Mert tényleg egyes, dicséretes kivételeket leszámítva, az egész vonalon a hatvanhetes kisebbségi pártok jellegét viselte a koalíció. (Ugy van!)

T. polgártársaim! A függetlenségi és negyvennyolcas párt a lefolyt három és fél éven át megmutatta teljes lojalitását és kötelezettségeit talán mértéken túl is teljesítette. (Felkiáltások: Ez volt a baj!) Megszavazta a képviselőház az ujoncokat a közös hadseregnek, résztvett a delegációban, fölemelte a kvótát és tisztelt polgártársaim, szigorította a házszabályokat. De ezt mind csak azon reményben és azon biztatásra tette a függetlenségi párt, hogy akkor, amikor el fog érkezni a gazdasági különválásnak, az önálló bank felállításának az ideje, (Hosszas, lelkes éljenzés), akkor a függetlenségi pártnak, vagyis a nemzetnek szabad keze lesz és nem fog semmiféle akadályt gördíteni azon törekvés elé, hogy amikor a közös bank szabadalma lejár, felállíthat-

Vidoni Testvérek és Társa a szalámi gyártást megkezdték és vesznek a szalámi gyártáshoz alkalmas bármily mennyiségű sertés húst a napi árban.

jük a magyar nemzeti bankot. (Lelkes éljenzés.)

A függetlenségi párt álláspontja.

T. polgártársaim! Ugyan kérdem, van e ebben az országban csak egy ember is, aki állítani merné, hogy abban az esetben, ha amikor 1907-ben tárgyaltuk a kiegyezési javaslatokat és a ház asztalán feküdt a kvóta felemeléséről szóló törvényjavaslat, hogy ha akkor a kormány azt mondta volna, hogy: Ne is álmodjatok arról, hogy ha elkövetkezik a törvényes ideje a bank felállításának, akkor azt fel fogjátok állítani, mert annak útjában leküzdhetetlen akadályok vannak: hogy akkor a kiegyezési törvényjavaslatok komplexusa megszavaztatott volna e a képviselőházban és a kvóta felemeléstét volna e akár csak egy fillérrel is? A magyar nemzeti bank felállításának lehetőségét immár megvásároltuk a kvótafeleméssel. (Ugy van!)

Azt mondják t. polgártársaim, hogy kapcsoljunk ki minden nemzeti követelést és hogy a koalíció, amely ugyan már megszűnt, teljesítse kötelezettségeit, a paktumban vállalt kötelezettségét. Hát lehetünk mi arról, hogy ilyen hosszú idő telt el, anélkül, hogy kötelezettségünknek eleget tehetünk volna? Eredetileg a koalíciónak az együttműködése két évre volt kontemplálva. Azt senki sem merete volna még csak gondolni sem, hogy három és fél év múlva még együtt lesz a koalíció, vagyis az a kormány lesz még együtt, amely a koalíciónak kifolyása, mert hiszen a koalíció teljesen felbomlott és megszűnt. Azt ugyan senki sem álmodta volna, hogy ilyen hosszú időn át nem fogja tudni a kormány megvalósítani a paktumban vállalt kötelezettségét és azt ugyan senki sem álmodta és senki sem képzelte, hogy még a koalíció együtt lesz akkor, amikor a bankkérdés előterbe fog nyomulni. (Ugy van!) Ma oda érkeztünk, amikor a bankkérdés megoldása sürgős terminushoz kötött feladat. A helyzet kulcsa a bankkérdés és erről a figyelmet elterelni nem engedjük. (Hosszas, lelkes éljenzés és taps) A függetlenségi és negyvennyolcas pártnak, ha hü akar lenni programjához, akkor kötelessége kitartani teljes erővel a magyar nemzeti bank felállításá mellett. (Hosszas, lelkes éljenzés) És a függetlenségi párttól lehetetlen követelni azt, hogy a közös bank szabadságát meghosszabbítsa. Ha érvényesül a függetlenségi párt akarata, akkor a békés kormányzás útjából a leg súlyosabb, a legnehezebb akadály el fog hátrátni; ha pedig ennek ellenkezője következik be, akkor az országban lesz egy általános felfordulás és a békés kormányzás teljesen lehetetlenné fog válni. (Ugy van!)

A függetlenségi párt nem fuzionál.

T. Polgártársaim! A folyó év tavaszán, április 26-án a kormány arra való tekintettel, hogy a bankkérdésben nem tudtak egységesen megállapodni és nézeteltérés merült fel a kabinet tagjai között, benyújtotta lemondását és most már hetedik hónapja, hogy a válság mesterséges huza-vonával, mesterséges uton és módon a végtelenségig húzódik.

Azt mondják, legyünk türelemmel és ne heveskedjünk. Azt hiszem, mi oly példás türelemmel és oly példás higgadsággal viseltettünk szemben ezzel a nagy huza-vonással, hogy csak dicséretet érdemelhetnénk. Ugyan kérdem: Mi lenne más országban, ha a válság mesterséges uton ilyen hosszú ideig tartana? lenne teljes felfordulás! Teljes felfordulás lenne akkor is, ha a korona vonakodnék a többséget megbízni a kormányzással. (Ugy van! Ugy van!) Azért mégsem a korona az oka ennek a nagy huza-vonásnak (Ugy van!) az okai a huza-vonásnak azok, akik ahelyett, hogy félreállnának, odaállnak a korona és a függetlenségi párt közé, odaállnak, hogy a korona és a függetlenségi párt sohase érthessék meg egymást. (Ugy van!) Pedig tisztelt polgár-

társaim hiába minden igyekezet. A függetlenségi párt nem megy koalícióba hatvan hetes elemekkel. A függetlenségi párt nem fuzionál hatvanhetesekkel. (Hosszas, lelkes éljenzés) mert az képtelenség, hogy azokkal akár koalícióba menjünk, akár fuzionáljunk, akikkel amely párttal nincsen közöttünk semmi érzelmi, sem elvi közöség. (Hosszas, lelkes éljenzés.)

A kooperáció lehetetlen.

És kooperálni sem vagyunk hajlandók a 67-esekkel, mert ez öngyilkosság volna a függetlenségi párt részéről, öngyilkosság volna kooperálni azokkal, akiknek a céljuk a nagy nemzeti törekvéseknek és a függetlenségi pártnak a letörése. (Ugy van! Ugy van!) De tisztelt polgártársaim, nincs is szükségünk nekünk arra, hogy akár fuzionáljunk, akár koalícióba lépünk, akár kooperáljunk. Mert ezen idegen szavak is mutatják azt, hogy az isten óva minden magyar embert ezektől, az embernek bele török a nyelve, ha ezen idegen szavakat ki akarja mondani, amelyeket csak azért találtak fel, hogy a 67-es pártokat új életre támasztsák. Nincs arra szükség, nincs pedig azért, mert a függetlenségi párt önmagában is többség. (Ugy van!)

A bankszabadság meghosszabbításának kérdése.

Vannak, t. polgártársaim, akik azt mondják, hogy halasztjuk el a bankkérdésben a döntést és adjunk egy rövid halasztást, egy rövid időre a közös bank szabadságát meghosszabbítsuk meg. És ugyanők azt mondják, hogy lényeges különbség van az elvek elismerése és kimondása és az elvek megvalósítása között. Mert azt mondják, hogy az elvek megvalósítása idejét mindenkor a változó körülményekhez kell alkalmazni. Nohát, tisztelt polgártársaim, a bankszabadság meghosszabbítása a függetlenségi párt részéről erkölcsi lehetetlenség. A függetlenségi párt, ha csak rövid időre is, de nem szavazhatja meg a bankszabadság meghosszabbítását, mert hiszen hosszú évtizedeken át a függetlenségi párt sohasem szavazta meg a közös bank szabadságát, sohasem szavazta meg annak a meghosszabbítását. Ez t. polgártársaim erkölcsi lehetetlenség a párt részéről és a magunk részéről és erre mi hajlandók nem vagyunk (hosszas lelkes éljenzés).

Kérdés most már, hogy a halasztás az önálló nemzeti bank szempontjából hasznos-e vagy sem. Nevezetesen, hogy van-e kilátásunk arra, hogy abban az esetben, ha a bankkérdés megoldását elhalasztjuk, hogy akkor a viszonyok kedvezőbbek lesznek miránk, illetőleg a magyar nemzeti bank felállítására nézve. (Felkiáltások: Nem lesznek!) Hat igazuk van, nem hogy jobb lesz a helyzetünk, de sokkal rosszabb. Mert ha most meghátrálunk, akkor azok, akik ellenségei a nagy nemzeti bank felállításának és ellenségei a gazdasági külön állásnak, a külön vámterületnek még jobban fel fognak bátorodni és még nagyobb erővel fognak az ellen küzdeni. (Ugy van! Ugy van!) Ez a halasztás csak a közös bank híveinek használna, a nemzetnek pedig véghetetlenül nagy kárára lenne. Az az állítás pedig, hogy az elvek megvalósításának idejét alkalmaznunk kell a változó viszonyokhoz, ez igen alkalmas eszköz arra, hogy ebből az országból kiirtsanak minden oly törekvést, amely sziklaszilárdan megáll az elvek mellett. A küzdelem majd akkor a hatalomért és nem az elvekért fog folyni.

A babért az fogja elnyerni, aki mentől többet fog tudni kikapcsolni a nemzeti követelésekből.

Ilyen felfogásokkal nagy célokat elérni lehetetlen. különösen minálunk, ahol tudjuk, hogy a nemzeti célok útján milyen óriási akadályok fekszenek. Ha mi hazánkban a nagy nemzeti célokat megakarjuk valósítani, akkor nemes elhatározással, in-

dozást nem ismerő kitartással kell az elvek mellett küzdenünk. A mérték nélkül való batalomvágy, irgadozás, a habozás, az erélytelenség, az önmegadás és azután annak az elvnek és teoriának a felállítására, hogy az elvek megvalósításának idejét a változó viszonyokhoz kell alkalmazni, lehetetlenné tenének minden nemzeti előhaladást. (Ugy van!) Elsőrangú érdek a közgazdasági önállóságot az önálló vámterülettel és az önálló hitelrendszerrel tényleg életbe léptetni. Még pedig ez önálló bankot 1911. január 1-én (hosszas, lelkes éljenzés) a kü ön vámterületet pedig 1917. január 2-án.

A választói reform.

Mi nem tárgyhatunk. Követeljük, hogy a népképviselői rendszernek megfelelőleg a függetlenségi párt, mint többé, bizassék meg a kormányzással. (Hosszas éljenzés.) Követeljük, hogy az általános választói jog megvalósítása a függetlenségi pártra bizassék. (Hosszas éljenzés.) Követeljük, hogy a nemzeti bank előkészítési munkálatai a függetlenségi pártra bizassanak. Valóban képtelen helyzet állana elő, hogy ha mi a nemzeti bank előkészítési munkálatait olyan pártra vagy oly miniszterre biznók, aki egész életén át ellene volt a nemzeti banknak, a külön vámterületnek és ellene volt a nemzeti önállóságnak. Éppen úgy járnak vele, mint ahogy az általános szavazati joggal jártak akkor, amikor rábiztuk annak az előkészítését egy oly férfira, aki egész életén át folytonosan az általános szavazati jog ellen foglalt állást.

A függetlenségi párt kész a választói reformot az általános jog alapján megvalósítani, úgy és olyan értelemben, amint azt hosszú időn át programjában megállapította; ennél fogva tehát teljes erővel küzdeni fog a pluralitás ellen. A pluralitás egy újabb kiváltság, amelyben a plutokráciának a hatalma növeltetik és kérdem: érdeke e a nemzetnek a plutokrácia hatalmának a növelése? Az nem érdeke, mert a plutokráciát csak a legkritikább esetben látjuk a nagy nemzeti célok mellé állni.

Kossuth Lajos hagyatéka.

Kossuth Lajos nagy hazánkfa 1848-ban eltörölte a kiváltságokat és megvetette az alapját a demokratikus államnak. Nekünk kötelességünk ezeket az alapokat megerősíteni és kötelességünk a magyar demokratikus államot teljesen kiépíteni. Erős meggyőződése, hogy a szabadelvűség, a szó nemes értelmében vett szabadelvűség és a demokrácia az a talaj, amelyből egyedül nőhet ki a magyar függetlenségnek hatalmas terebélyes fája, amely minden viharral képes szembeszállni. (Hosszas, lelkes éljenzés.)

A társadalom széttagozódása.

Még csak egy veszedelmes jelenségre kívánom tisztelt barátaim figyelmét felhívni. (Halljuk! Halljuk!) Sajnosan tapasztaljuk az utóbbi időben, hogy Magyarországon a társadalmi, politikai élet szerteágazódik érdekcsoportok szerint. Igazán nagy nemzeti szerencsétlenségnek, óriási nagy veszedelmeknek lehet kuforrása, különösen, ha a vallási szempontokat belevisszük a társadalmi életbe, belevisszük a politikába. Nehogy félreértessem: Azt én nem kifogásolom, hogy a hitfelekezetnek, sőt ez kötelességük is, de ami ellen tiltakozó szavamat felemelem, az az, hogy a vallási és felekezeti jelszavak belevitessenek a politikai küzdelmekbe és ezzel mód nyujtassék arra, hogy ez a szerencsétlen ország társadalmilag, politikailag vallásfelekezetek szerint tagoltassék fel. (Élénk helyeslés.)

A függetlenségi lobogó.

Több mint 26 éve együttműködöm Önökkel. Több mint 25 éve, hogy kezembe adták Önök nekem azt a zászlót, amelynek egyik oldalára fel volt írva a független Ma-

Házlebontás miatt az összes raktáron levő posztó Welsz Adolf és gyapjuszövetek gyári áron alul lesznek kiárusítva. DEBRECZEN, Kossuth-utca 1. sz.

gyarország, a másik oldalára pedig: szabadság, egyenlőség és testvériség. Több mint egy negyed századon át híven, becsületesen kitartottam e mellett a zászló mellett (Élénk felkiáltások: Eljen Justh) és azt most is tisztán, szepitlenül lobogtatom kezemben. Ezen hosszú idő alatt mindenkor kerestem az érintkezést az egyes polgárokkal, csak a legutóbbi időben volt ez rámnézve állásomból kifolyólag lehetetlenség, mert annyira el voltam foglalva, hogy bár nagyon szerettem volna azt a régi baráti viszonyt az egyesekkel is fenntartani, azt képtelenség volt tennem. De azért én ott tartottam a kezemet az Önök úterén. Vigyáztam mindig arra, hogy mi táj Önöknek, mi az Önök óhajta és a város és az egyes polgárok érdekeit mindig szívemen viseltem. Ez nem is lehetett másképp. Nem lehetett másképp akkor, amikor érzem, tudom, hogy azért a nagy szeretetért, rokonszenvért és bizalomért, a melylyel az Önök részéről érdemem felül mindenkor találkoztam. Örök hálára vagyok Önöknek lekötelezve. Eljen a heza, eljen Makó város polgár-ága! (Hosszantartó, szünni nem akaró éljenzés és taps!)

A többi szónok.

Holló Lajos szólalt fel ezután. Boldogok vagyunk, — ugymond — hogy eljöhettünk az önök képviselőjének beszámolójára. Ő volt az, aki díszes állásában nem hagyott el bennünket, hanem élére állt azon mozgalomnak, amely az önálló bankot megvalósítani akarja és megvalósítani fogja. Felhózáék ellenünk, hogy miért is akarjuk mi az önálló bankot, mikor annak az ideje még nem következett el. Elfelejtik ezek, hogy akkor, mikor a kvótát felemeltük és a kiegyezést megkötöttük, azt az ígéretet kaptuk, hogy ennek ellenértékéül szabad kezét nyerünk az önálló bank felállítására. Ez pedig a rendes, az egyenes út Magyarország gazdasági önállóságához és függetlenségéhez. Isten áldesse önöket! Tartsanak ki híven mellettünk és az önök derék képviselőjük mellett! Beszédét a hallgatóság szintén óriási éljenzéssel fogadta.

Utána még Buza Barna beszélt, mire az egész népgyűlés a városháza dísztermébe vonult át, hol az alföldi függetlenségi párt tartotta közgyűlését, amelyen a makói függetlenségi párt és a csanád-megyei függetlenségi párt bejelentették belépésüket.

Ugyancsak itt tartotta meg azután a makói függetlenségi párt is újjászervező gyűlését.

Este hét órakor a Korona szálló éttermében társasvacsora volt, amelyen az összes képviselők és mintegy 400 választó jelent meg.

Holló Lajos és Kelemen Samu orsz. képviselők itt lelkes felköszöntőket mondtak Makó város közönségére és országgyűlési képviselőjére.

Buza Barna egy ötletes tózzal ismét zajos tapsokat aratott.

Justh Gyula és hívei este kilenc órakor különvonaton utaztak Budapestre.

Irodalom.

A Petőfi-ház felavatása. Amint Petőfi nagyságához illik, megható egyszerűséggel nyílt meg f. hó 7-én Budapesten a Petőfi-ház. Pedig e házban a magyar szépirodalom legfényesebb nevével nevelői Herczeg, Mikezách, Kiss József, a magyar közművelődés lehatalmasabb vezérei, Apponyi, Berzevics, Wlassics jelentek meg e napon. Mikor a Petőfi-muzeum legnagyobb termét zsúfolásig megtöltött a közönség, az író és művész világnak, a sajtónak színe-javá, akkor Herczeg Ferenc, a Petőfi-társaság elnöke, néhány szép és igaz szóval fejtegette a magyar költészetnek külön hivatását, kiváltságos helyzetét, hangoztatta Petőfi örök dicsőségét és rámutatott a Petőfi háznak művelődési jelentőségére s ezzel megnyitotta

a házat. Majd Apponyi Albert gróf, akinek nagy érdeme van a Petőfi-ház költségének összegyűjtésében, avatta fel a muzeumot a hölgybizottság nevében. A Petőfi-ház földszintitermei telve vannak Petőfi kézírataival, leveleivel, műveivel, butoraival, emléktárgyaival, becsesebbnél-becsesebb ereklyékkel, de a közönség a legnagyobb érdeklődéssel két élő ereklye körül forgolódik, két 80-on felüli urnő, Sass Zsófia és Sass Erzsébet matónák körül, akikhez Petőfi 64 évvel ezelőtt írt több szép költeményt (A négy órkós szekér, S. Zs. kiasszony emlékkönyvébe) és akik erre az életük végét megaranyozó alkalomra feljöttek eszöndes családi körükből több hozzátartozójuk kíséretében. A Petőfi-ház emeleti helyiségében Jókai emléktárgyainak egy része van elhelyezve, Feszty Árpádné, Jókai Róza nagylelkűségéből. A Petőfi-háznak ez emlékeztetés felolvasó ünnepére a vidéki irodalmi társaságok közül csak a Csokonai-kör küldött képviselőket, u. m. Komlóssy Árhurt, Szávay Gyulát, Kardos Albertet, akiket a Petőfi-társaság tagjai szíves figyelemmel fogadtak.

A jótékony nőegylet jubileuma.

V. Szathmáry Teréz ünneplése.

Gyönyörű ünnepély keretében ünnepelte meg a debreceni jótékony nőegylet vasárnap fenállásának negyven éves jubileumát. Ez a negyven esztendő szorosan össze van kötve Veressné Szathmáry Teréz urasszony működésével, aki tizenhárom évig mint alelnök, huszonhét év óta pedig mint elnök áll e nagy multu egyület élén, megszerezve magának az egész város közönségének tiszteletét és szeretetét. A vasárnapi jubilaris ünnepszéknek V. Szathmáry Teréz volt a központja, akit nagy melegséggel, sok-sok szeretettel ünnepelt a város társadalma.

Az ünnepélyről szóló tudósításunk itt következik:

A díszközgyűlésen jelen voltak Weszprémy Zoltán főispán, a város részéről Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Varga Elemér dr. és Szabó Kálmán tanácsnokok. Roncsik Lajos főszámvívó, ott láttuk Márk Endrét, Lestyán Adorjánt, Zádor Lajost, Kernhoffer Józsefet, Kardos Lászlót, Somogyi Pált, Szentkirályi Tivadart stb., továbbá a szent Erzsébet és izraelita nőegylet, az ág. ev. filléregylet, a kegyesrendi főgymnasium küldöttségét, a debreceni nőegylet ugyszólván összes tagjait, a nőipariskolát és nőegyleti árvaházát és az egyület teljes számú tisztikarát.

A díszközgyűlést Weszprémy Zoltánné alelnök megnyitván, üdvözölte szívből jövő szavakkal a megjelent díszes közönséget, egyben felkérte Szabó Kálmánné nőegyleti alelnök vezetésével Béressy Sámuelné, Sesztina Jenőné, Berger Mórné, Sallay Ferencné, Sass Béláné választmányi tagokat és S. Szabó József tb. titkárt, hogy hívják meg a díszközgyűlésbe Veressné Szathmáry Teréz elnököt. A küldöttség visszaérkezéig a közgyűlést felfüggesztette.

Mintegy 10 perc múlva megérkezett a küldöttség s a belépő elnököt lelkes éljenzéssel fogadta a közönség, mely után Weszprémy Zoltánné a folytatólagos közgyűlést megnyitván, gyönyörű szavakban aposztrofálta az elnök érdemeit, majd átadta a szót Fráter Erzsébet alelnöknek, aki a szív bensőségéből fakadó szép beszédben üdvözölte az elnököt.

A lelkes éljenzéssel kísért beszédre Veressné Szathmáry Teréz ezeket felelte: Nagyon köszönöm a rendkívül szíves üdvözölő szavakat, melyek valóban meghatottak szívem mélyéig.

Ez ünnepélyes órában ne várjatok tőlem kedves tagtársaim hosszú beszédet, hisz a megindítottágtól alig tudok beszélni. A szeretetnek nincs soha szóra szüksége, én

szívemet, szeretetemet hozom közéték most is, kérem a szeretetet ezantul is cserébe.

Feladatok hálás köszönetemet a kedves meglepetésért. A legkedvesebb emlékeim között érzöm azt a gyönyörű albumot, mint szeretetek zálogát. Az Isten áldja meg az egyület minden tagjával egyetemben.

A gyönyörű album Dávidházy és Tsa cég műziesét dícséri.

Az album és a negyven fehér rózsából álló csokor átadása után a díszközgyűlés elnöke felkérte Koncz Ákos titkárt beszédének elmondására.

A titkár röviden megrajzolva az egyület működését, Veressné Szathmáry Teréz elnököt meleg szavakban, költői beszéddel üdvözölte.

A titkár szavaira az elnök a következőkben válaszolt:

Ezek a kitűnő szavak, melyeket a titkár ur hozzám intézett s ez a nagy kitüntetés, melyben most részesültem, oly mélyen meghatottak, hogy szavakat sem talállok hálám és köszönetem kifejezésére. Engedjék meg azért nekem, hogy igen egyszerű szavakban, de szívem mélyéből mondjak köszönetet ezért a fényes, ünnepélyes megtiszteltetésért. Én működésemmel csak kötelességemet teljesítettem és a bennem helyezett bizalomnak óhajtottam tőlem telhetőleg megfelelni és mivel életcélt tűztem ki magamnak, hogy a szegények nyomorának enyhítésére és az árvák javára fogok működni, arra törekedtem, hogy együletünk minél nagyobb mérvben gyakorolja jótékonyosságát. Végül Isten áldását kéri az együletre.

A beszéd elhangzása után egy megható, poétikus jelenet következett. Beléptek a terembe az árvaház növendékei, kik közül egy üdvözölő verset mondott, mely alatt a többiek virágot hintettek az elnök ábaihoz. Az ünnepelt igen megható szavakban felelt a kis árvák üdvözlésére.

A nőipariscola nevében S. Szabó József üdvözölte gyönyörű, képekben gazdag beszédben V. Szathmáry Teréz, majd a nőipariscola szép ajándékának átadása után a jutulans meleg köszönetet mondott.

A szent Erzsébet-egylet nevében Than Gyula kerekedett, szép beszédben üdvözölte az ünnepeltet, aki a következőkben válaszolt:

Szívem mélyéből köszönöm rendkívüli megtisztelő, szíves üdvözletüket. Én a szeretet és béke berkektől vezettetve, kívántam eddig is s óhajtom ezután is az együlettel egyért való közös működést és kérem továbbra is a jó viszony fenntartását.

Az izraelita nőegylet elnöke, dr. Balkányi Miklósné üdvözölte kedves szavakban az ünnepeltet, átadva az egyület nevében egy gyönyörű csokrot. Az üdvözölőre az ünnepelt így felelt:

Hálás szívvel fogadom becses megemlékezésüket és nagyon köszönöm kedves üdvözletüket.

Jóleső érzéssel teszek arról bizonyosságot, hogy nőegyletük részéről mindenkor a legnagyobb támogatást és egyetértő munkásságot tapasztaltam. Kérem tartsanak meg ezután is bizalmukban.

Az ág. ev. filléregylet nevében Dr. Horvay Róbert ritka meleg szavakban kifejtett üdvözlésére az ünnepelt így felelt:

Igazán lekötelező az a szívből jövő meleg üdvözlet, melylyel e napot reám nézve felejtethetlenné tették. Fogadják köszönetemet. A multban mindig karöltve haladtunk és így igyekeztünk betartani a szeretet munkáját. Arra kérem a testvér-egyletet, hogy a jövőben is egyetértően munkálkodjunk.

A városi tanács nevében Kovács József polgármester beszélt, szépen aposztrofálva a nőegylet érdemeit, jelezvén, hogy a város úgy mint a multban, a jövőben is támogatni fogja az együletet emberbaráti és kulturális törekvésében.

Az elnök hálás szívvel köszöni meg a

Uj! Uj! Uj! üveg és porcelán üzlet nyit Glück József cég alatt Debreczen, Piacz-u 6. a nagytemplommal szemben. Szigoruan szabott árak

polgármester elismerő szavait és kéri a jövőben is a nemes város támogatását. Miután az üdvözlések befejeztettek, Wessprémy Zoltánné megköszönve a nagy közönségnek az ünnepeken való részvétét, a közgyűlést berekesztette

A mérsékeltek felsültek.

Lakoma Kossuth tiszteletére.

A függetlenségi párt mérsékelt elemei vasárnap látták jónak összejövetelt rendezni, hogy ezzel dokumentálják, hogy nem helyeslik Justhék akcióját. Az Országos Kaszinóban ezért rendeztek vasárnap este bankettet Kossuth tiszteletére.

A résztvevők a Kaszinó nagytermében gyülekeztek s 7 óra után érkezett meg Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, a függetlenségi párt vezére, akit az összegyűlt lelkes éljenzéssel fogadtak. Kivüle ott voltak a megjelentek sorában Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter, Tóth János, Déry Zoltán és Mezőssy Béla államtitkárok, Barabás Béla, Hoitsy Pál és Sággy Gyula, a függetlenségi párt alelnöke, azonkívül a pártnak igen sok képviselő tagja és igen sok függetlenségi főispán. — Összesen résztvettek a banketten 79 országgyűlési képviselő, 14-en pedig írásban mentették ki elmaradásukat.

Szentiványi Árpád felköszöntője után Kossuth Ferenc emelkedett szólásra és a következő beszédet mondta:

(Mi lehetetlenség?)

T. barátaim, (Halljuk! Halljuk!) talán mondanom sem kell, hogy nekem lehetetlenség eltántorodnom a függetlenségi eszméktől. (Ugy van! Lelkes éljenzés.) Ezekhez hozzájárulva, ugyszólván ezekből összealkotva születtem, így is fogok meghalni. De t. barátaim, az elveknek hűségese követése nem azt jelenti, hogy lehetetlenségeket próbáljunk meg, de azt jelenti, hogy soha ne szünjünk meg ugyanabban az irányban, ugyanazzal a meggyőződéssel, ugyanazzal az erélyvel és őszinteséggel dolgozni. (Ugy van! Lelkes éljenzés és taps.) Ezt tettem én, mióta hazajöttem Magyarországra. (Éljenzés.) Amidőn kötelességemnek véltem felismerni azt, hogy melyik az a tér, amelyen a függetlenségi eszmék a legjobban és legkönnyebben megvalósíthatók és kijelöltem a gazdasági önállóságot, mint ezt a teret, mert akkor is megvoltam róla győződve és most is meg vagyok, hogy okvetlenül ide fog eljutni az ország, hogy ha teljesíteni akarja azokat a nagy kötelezettségeket és elviselni azokat a nagy terveket, amely kötelezettségek és terhek egy kulturállammal és a nagyhatalmi létnek részességével járnak. Midőn azonban legyőzhetetlen akadálytal találkoztunk valamely irányban, akkor meggyőződésem az, hogy ha helyesen jártunk el addig, amíg ezen legyőzhetetlen akadályok létezéséről teljes bizonyossággal meg nem győződünk, abban a percben, amidőn erről magunknak abszolút biztosságot szereztünk, (Ugy van!) akkor kötelességünk nem a falnak menni (Igaz, ugy van!) hanem a nehézséget megkerülni (Ugy van!), nem adni fel az eszmét, az elvet (Ugy van!) és nem adni fel a törekvést sem (Ugy van!), hanem menni előre és mindig előre, mint igaz magyar emberekhez, igaz magyar függetlenségi férfiakhoz illik. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

(A pártvezérség.)

Én nem tudom, hogy mindvégig oly helyzetben leszek-e, hogy az egész függetlenségi pártnak felfogását fogom képviselhetni, mint pártvezér. Engedjétek édes

barátaim ezt remélnem, mert valóságos szerencsétlenségnek tekinteném azt, ha a pártban szakadás jönne létre. (Ugy van!) Remélem, hogy minden barátunk fel fogja ismerni azt a tényt, hogy az én vezetésem másfelé nem irányulhat, mint azon elveknek megvalósítása felé, amely elveket mindnyájan vallunk, akik a függetlenségi párt tagjai vagyunk. Mert hiszen az elvek hoztak minket össze, elveink tartanak össze, nem pedig a hatalom élvezete, amelytől úgy is iparkodunk megválni, hanem az a meggyőződés, hogy hazánkat hűségesen szolgálhassuk azon a téren, amelyen működünk és úgy, ahogyan működhetünk. (Éljenzés.)

T. barátaim, bármilyen történjék, én nem fogok ingadozni abban, hogy az ország javát mozdítsam elő. (Ho szantartó, lelkes éljenzés.) Ha esetleg bebizonyulna az, hogy ez nekem lehetetlenné válik, akkor inkább elhagynám a politikai teret, mint hajótörött, de semmi-etre sem változtatnám meg elveimet. (Zajos éljenzés.) Senki sem várt tőlem mást, mint ezt, mert más sem multamhoz, sem ahoz a névhez, amelyet viselek, nem is illik. (Igen! Ugy van! Lelkes éljenzés és taps.) Még egyszer köszönöm szívből köszönöm jóindulatotokat. (Szünni nem akaró éljenzés és taps. A képviselők felállnak helyeikről.)

Ezután Apponyi Albert gróf beszélt még; többek között azt mondta, hogy nekik „gyakorlati kötelességük”, hogy ne vigyék a nemzetet katasztrófába. Néhány jelentéktelen ember felszólalása után befejezték a vacsorát.

Naptárt, nagy terjedelmű irodalmi részét Debreczen és Hajdúvármegye teljes címtárát és sok képet tartalmazó ajándékot kap minden előfizetőnk. 340 oldal eljessen ingyen.

Marólugos szerelmek.

A férj lakodalmi pénze.

A cserbenhagyott menyasszony.

A marólug és a kis szerelmi tragédiák most újból egymás mellé kerültek s úgy látszik, szinte elváhatatlanok egymástól. A külvárosi házikók társadalmában fordul elő olyan fiyelemremelő, alacsony história, mint amilyen az alábbi két eset.

Csuka Andrásné, egy fiatal, husz éves téglási szép asszonyka és mindössze négy hete házas, tehát a fiatal pár még a mézes heteken sincsen túl. A boldog napok azonban nem a terrálták a férjet s a boldog nász után egy nagyon is kellemetlen kéréssel állott elő.

A férj ugyanis, talán még boldogabb vőlegény körében a lakodalmi költségekhez negyven koronával járult hozzá. Csuka András azonban úgy gondolta, hogy a szerelme első részei már elhervadtak s most előállhat a követeléssel, hogy az ő lakodalmi költségét térítse vissza neki a felesége. Az ifjú feleséget persze módfelett bántotta ez a durva kérelem annál is inkább, mert jól tudta, hogy azok a bizonyos költségek pálinkára kellenek, mert Csuka András házas-korában sem szokott le az italozásról.

Ebből családi per-patvar keletkezett s a férj azzal vált el, hogy ha estére nem lesz meg a negyven korona, akkor nem is jön többé haza. A fiatal asszonyt a férj brutalitása annyira elkésérette, hogy marólugot ivott s most a halállal vívódik.

Balla Erzsikének, egy 16 éves debreczeni leánynak mostanában lett volna az esküvője. Menyasszonya volt egy tisztességes iparos legénynek, aki azonban az utóbbi időben elhidegült a leánytól s nem is kereste fel többé.

A leány, aki szerette vőlegényét és

nem tudta mire vélni azt, hogy elhidegült iránta, nem hagyta annyiban a dolgot s fölkereste ma a vőlegényt Hadházi-uti lakásán és sirva kérte a vőlegényt, hogy mondja el mi az oka annak, hogy elhidegült iránta. Balla Erzsike abban a hiszemben volt, hogy talán valami kellemetlen pletykát híreszteltek róla s azért fordult el tőle vőlegénye, ez azonban kijelentette, hogy semmiféle pletykáról nem volt szó. A vőlegény ezzel távozott is és a magára maradt menyasszony elkeseredésében marólugot ivott. A szerencsétlen leányt a mentők a kórházba szállították. Állapota nem veszélyes.

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Újság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járátja. Előfizetőknak ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Wekerle a király előtt

Összehívják a képviselőházat.

Harci előkészületek a pártértekezletre.

A mai nappal szinte egymásra tornyosultak a politikai események. Wekerle miniszterelnök audiencián jelent meg a király előtt, ennek a kihallgatásnak azonban, legalább egyelőre, nincsen meg a pozitív eredménye. A tárgyalások mindenestre folynak. Wekerle Bécsben is marad. Egyébként pedig a vasárnapi makói beszámolóknak erős hullámai érezhetők a politikának puszkaporos levegőjében. A Házat november 12 ére összehívják, egy nappal megelőzőleg pedig függetlenségi párti értekezlet lesz, amelyen úgy a Justh-résztől, mint Kossuth táborából viharokat, súlyos összeütközéseket jósolnak. A politika eseményeiről egyébként az alábbi jelentéseket kaptuk.

Wekerle audienciája.

Bécsből táviratozzák: Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután egy óraker jelent meg a Hófburgban a király előtt. A miniszterelnök referált Őfelségének ama tanácskozások eredményéről, amelyet egyfelől a kormány tagjai folytattak, másfelől pedig a pártok tagjai folytattak egymással. Őfelsége ezen az alapon kívánja tovább folytatni a tanácskozásokat s azért Wekerle még a holnapi nap folyamán Bécsben marad.

Összehívják a képviselőházat.

Budapest, november 8. A képviselőház november hó 12 én, pénteken délelőtt 10 óraker ülésezik. Napirend: Elnöki előterjesztések. (Rományok bemutatása.) További teendők iránti intézkedés.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Kossuth Ferenc a függetlenségi pártot e hó 11-ére, csütörtökre hívja össze. Erre nézve ma Kossuth tanácskozásokat folytatott Hatsy Pál ügyvezető alelnökkel és Batthyányi Tivadar gróffal.

Amíg a tanácskozások fent a miniszteriumban folytak, addig több 48-as képviselő élénken tárgyalt Justhék legközelebbi terveiről. Justh Gyula és párt-hívei erős kirohanást akarnak rendezni az értekezleten a párt ugynevezett „mér-

Legjobb a Békési Róza „Csont” szappana.

sékelte" elemei ellen. Kizárási indítványt akarnak beterjeszteni a Kossuth-lakoma rendezői ellen, mert ennek tendenciója, úgy mondják — egyenesen a pártbonthatásra irányult.

Színház és Művészet

A színház műsora.

KEDD: A bajusz, operett B) bérlet.

SZERDA: *Buridán szamara*, vígjáték. Bemutató előadás. C) bérlet.

OSZTORTÖK: *Buridán szamara*, vígjáték A) bérlet.

PÉNTEK: *Buridán szamara*, vígjáték. B) bérlet.

SZOMBAT: *Nagymama*, operett. C) bérlet.

VASÁRNAP: Délután *Kedélyes paraszt*, operett.

Este *Iglói diákok*, daljáték. Bemutató előadás. Kis bérlet.

A bajusz. Vasárnap este a négyzeti díszelőadásnak már az elegáns közönség tömött sorai is megadták az ünnepi hangulatot, melyet azután az előadás sem rontott el, mert a szintársulat ezuttal valóban kiűnő és és elismerésemelőtő játékot produkált. *Mártonfalvy* precíz vezetése mellett Erkel Bánk bábnyitányát játszotta el a zenekar előadás előtt, majd *Szavay Gyula* kedves és finom alkalmi költeményét szavalta el *Gazdy Aranka* nagy sikerrel. A szavallatot ügyes előképek illusztrálták. *Verő György* daljátékát pompás és jól perldülő együttesben mutatta be a társulat. Különösen *Horváth Kálmán* erős, magyáros alakítása és bravuros táncra tetszett, de méltó részesei voltak a zafos sikernek *Zilahyné, Szilassy és Gyöngyi Jolán*, valamint az epizódisták izléses és ügyes figurái is. Az előadás *Ferenczy Frigyes* izléses rendezéséről is tanúságot tett.

A színházi iroda jelentése. *Iglói diákok.* Vasárnap kerül színre először nálunk *Farkas Imre* poétikus daljátéka, melyre az operett-személyzet nagy ambícióval készült. Növeli az est érdekességét, hogy a szerző, *Farkas Imre dr.* is eljön hozzánk, hogy jelen legyen darabja bemutatóján.

Buridán szamara. Szerdán lesz a bemutatója *Ilers és Caillaret* kacagtató bohózatának, mely a fővárosban állandóan táblás házak előtt kerül színre. A darab vezető szerepeit *Zilahy Gyula* és *Bátori Mária* adják, akiknek különösen háls szerepet jutott a szerző. Ez előadás iránt oly rendkívüli érdeklődés mutatkozik, amilyent mostanában alig tapasztaltunk.

Műsorváltozás. A mára hird-tett *Elvált asszony* *Szilassy Etel* betegség miatt egyelőre lekerül a műsorról és helyette a vasárnap este előadott *Verő Györgynek* daljátéka a *Bajusz* kerül színre. *Szilassy szerepét Bárdos Irma* adja, a többi szereplők a régiak.

Heinemann-est. A zenekedvelő körösütörtöki hangversenye iránt óriási érdeklődés észlelhető. Ezt a körülményt természetesen kihasználjuk, mert jelen esetben a magas színvonalu hangversenynek vonzóerejét az is fokozza, hogy városunkban európai hírű férfi-énekest, egy-két ismert operáénekest kivéve, emberemlékezet óta nem hallottunk. A dal-irodalom remekeit *Heinemann* csodaszép előadásában hallani, elsőrendű zenelívezetnek ígérkezik. Nem tagok jegyeket *Hegedűs és Sándor* urak üzletében vehetnek 4 és 5 koronáért. Állóhely 2 korona. A dalok teljes szövege a pénztárnál 20 fillérért lesz kapható.

Az Uranus mai új szenzációs műsora. 1. Transkaukázusi Georgina. (Színes természeti felvétel.) 2. Régi történet. (Színházi felvétel.) 3. Hol a Sajó kutyám? (Bohózat.) 4. Raffael festménye. (Művész felvétel.) 5. Bleriot átrepülése a La-Manche csatorna fölött. (Helyszíni felvétel.) 6. A szórakozott tudós. (Bohózat.) 7. Hajsza automobilon életre, halálra. (Szenzációs ujdonság.) (600 mt. hosszú.) 8. Még csak pár napig! A Szép Laffayett vendég fellépte. 9. A szabadkai dráma. (Szenzációs aktualitás.) *Haverda Mária, Jánossy és Vojtha.* Az egész ország közvéleményét hónapok óta izgalomba

tartó bűnpör eredeti története, a legelőkelőbb fővárosi színművészek előadásában. Tiszteletjegyek vasár- és ünnepnap, valamint a műsor első napján nem érvényesek! Előadás kezdete: Hétköznap délután pontban 5 órakor, folytonos bemenettel. Vasár- és ünnepnapokon délután 3-tól óránként. Hétköznap az előadások egy és fél órát, vasárnap 1 órát tartanak. Helvárak mint rendezésen.

A szabadkai rémdráma az Uranusban. Az Uranus színház igazgatósága csak nem fog ki az ötletekből, ami abban nyilvánul, hogy a színház műsorán állandóan aktuális szenzációk szerepelnek. Most, mikor az egész ország lázas érdeklődéssel és egyre fokozódó kíváncsisággal várja a szabadkai tárgyalások eredményét, az Uranus színház igazgatósága siett megszerezni azokat a pompás felvételeket, melyek — elsőrendű fővárosi színművészek aszisztálása mellett — a véres drámáról készültek Szabadkán. A dráma színhelyén. A kitűnően sikerült felvételeket a budapesti Apolló-projontograph néhány nap óta eszközölt s ez a kinematograf-vállalat zsúfolt házak előtt a fővárosi közönség elragadtatása mellett tartja műsorán a művészfelvételeket. Az Uranus színházban máttól fogva minden előadás színe kerül ez a felvétel, mely mellett új, változatos program műsor teszi értékesé a népszerű előadásokat.

Megbízható cizmtár csakis a Debreczeni Független Újság Képes Naptárban van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja Előfizetőknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Jánosi memoárjai.

Haverda rosszul lett a tárgyaláson

Szerdára várható az ítélet.

A szabadkai bűnpör tárgyalásának két napos anyaga gyűlemlert most össze. A mai tárgyalás a maga izgalmaival éppen ellentéte volt a tegnapiak. Jánosinak, a börtönben írott terjedelmes memoárjait olvasták föl s ez ügyetlen, émélygős romantikával telített memoár valósággal pellengérré állítja *Haverda Mária*t, akit különben a memoár annyira felizgatott, hogy rosszul is lett.

A vasárnapi tárgyalás.

A tárgyalás elején a beérkezett iratokat olvassák fel. A postai igazgatóság táviratilag értesítette a bíróságot, hogy kiküldött emberével igazolja, hogy *Vojtha* mely napokon dolgozott a hivatalban. Az iratokból kitűnik, hogy *Mariskának* 215.000 korona adóssága van. *Mariska* erre megjegyzi, hogy a követelések legnagyobb része elvult.

Bemutatják ezután *Vojtha* vallomását *Mariska* örökösödési perében és a gyilkosság színhelyének térképét. Elnök az ülést bezárja és a tárgyalás folytatását hétfő délelőtt tíz órára tűzi ki.

A mai nap.

A bűnpör most szinte repül a befejezés felé. Szerdára ítélet várható. Ügyész és védők készülődnek most már szenvedélyes haragra. Ma délelőtt *Vojtha* alibitanuit hallgatták ki. Délután az orvosszakértők tették meg jelentésüket.

Rónainé tanu kivételével a Budapestről meghívott összes tanu megérkeztek.

Tábori Marit postaskísasszony és a Budapestről beidézett többi tanu vallomása is megerősíti, hogy *Vojtha* a gyilkosság napján nem lehetett Szabadkán.

Jánosi memoárja.

Az elnök és ügyész kérelmére felolvasták *Jánossynak*, a fogházban írott, rendkívül terjedelmes memoárját. Ezekben a fércregény-stílusban megírt följegyzésekben *Já-*

nossy valósággal pellengérré állítja *Haverda Mária*t.

A felolvasás közben a szép *Mariska* pirult, sirt, sápadzott s végre oly rosszul lett, hogy a bíróság a tárgyalást délután fél három órára fel is függesztette.

Mariska álma.

Jánossy följegyzése között volt az is, hogy *Haverda Mariska* egy reggelen azt az álmát beszélte el neki, hogy ő, már mint *Haverda Vojthával* együtt azt tervezték, hogy ölhetnék meg *Haverdát*, hogy a vagyontörvény jussanak. Ezután zárjelben megjegyzi *Jánossy*.

Mariska tehát már akkor foglalkozott a gyilkossági tervvel. *Jánossy* a memoár felolvasási közben f-jét tányerébe hajtva sir. A tárgyalást holnap folytatják.

Naptárt, nagy terjedelmű irodalmi részt Debreczen és Hajdúvármegye teljes cím-tárát és sok képet tartalmazó ajándékot kap minden előfizetők. 340 oldal teljesen ingyen.

HIREK

Hajdúvármegye a múlt hóban. Hajdúvármegye közgazgatási bizottsága ma délelőtt ülést tartott *Weszprémy Zoltán* főispán elnöklésével, melyen a szakreferensek a vármegye múlt havi közigazgatási állapotáról adtak számot. A vármegye múlt havi állapota normális volt.

Hová helyezik a Thaly-szobát?

A városi muzeum napról-napra gyarapodó készlete számára eddig is szűknek bizonyult a muzeum *Hatvan* utcai helyisége. De eddig úgy ahogy, meg volt a muzeum a szűk szobákban. Most azonban, hogy a város egy *Thaly-szobát* készülni berendezni a muzeumban, új helyiségre van szüksége a muzeumnak, amely az iránt folyamodott a tanácshoz, hogy a belvárosi rendőrkapitányságot telepítse ki a *Csokonai-házból* s helyiségeit adja át a muzeumnak. A tanács mai ülésén tárgyalta az ügyet s úgy határozott, hogy holnap délelőtt helyszíni szemlét tart a *Csokonai-házban*, illetve a muzeumban s ezután fog a kérdésben határozni.

Ülés a kereskedelmi és iparkamarában. A debreceni kereskedelmi és iparkamara közös bizottsága *Szent-Királyi Tivadar* kamarai elnök vezetése mellett ülést tartott, mely a közgyűlés elé kerülő ügyeket készítette elő. Javaslatot tett a közgyűlésnek egy újabb kamarai ezüztérem alapítása iránt, amely éremmel az ipari továbbképző tanfolyamok és szaktanfolyamok jeles hallgatóit tünteti ki a kamara. Azután a nagyszámú államszegélyes kérvényt vette tárgyalás alá s a felderített körülmények mérlegelése alapján bizalmas felterjesztéseket tett tárgyukban a kereskedelemügyi miniszterhez.

A Kardos-család nemessége. Egy régi előkelő debreceni nemesi család címerét erősítette meg most, mint a hivatalos lap mai száma közli, a király. A Debreceni társadalomnak egyik legrégebb s tekintélyesebb familiájáról a *Kardos-család* ról van szó, amelynek nemesi megerősítéséről szóló királyi kézirat így szól:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Kardos László* debreceni kereskedő és törvényes utóda régi magyar nemességét és a *Tasnádi* előnév használatához való jogosultságát kegyelemből megerősítem.

Ferencz József s. k.

Zichy Aladár s. k.

Nagy vasúti katasztrófa a brucki vonalon. Budapestről táviratozák: Ma este nyolc órakor a Budapest-brucki személyvonat *Bicske* és *Sztoak* között beleütközött egy tehevonatba, amelyen nagymennyiségű dinamitot szállítottak. A dinamit szerencsére nem rob-

bant föl, de az összeütközés következtében sokan megsebesültek. köztük *Bushmann* Gotthard báró az Eszterházy-uradalom kormányzója.

— **A Polgári asztaltársaság** elnöksége ezúton kéri t. tagjait, hogy akik az évi tagsági díjikat ki nem fizették, tekintettel a jótékony célra és mert a szegény gyermekek felruházására ez évben kevés a befolyt összeg, — mielőbb a beíratási díjat kiegyenlíteni sziveskedjenek.

— **Makkoltatás a nagyerdőn.** A városi tanács a nagyerdőn való makkoltatást Ungvári József gazdálkodónak adta bérte 5500 koronáért.

— **Halálozás.** *Szilágyi Mihály* 48-as örsereg zászlótartója ma 89 éves korában hosszú betegség után Debreczenben elhalálozott. Hült porai e hó nyolcadikán délután két órakor Szent-Anna-utca 30. sz. a lakásából a Kossuth-utcai temetőben tételnek örök nyugalomra.

— **Téli legelő a Hortobágyon.** A város gazdasági bizottsága november hó 15-től kezdve a Hortobágyon a téli legeltetést birkák számára megengedte. Hajtó cédulákat péntektől kezdve adnak. A birkák legeltetési ára darabonként 30 fillér.

— **Royal orfeum.** Három napja, hogy megnyílt az új orfeum Debreczen legújabb szórakoztató helye és az állandóan zsúfolt házak a legkésebb bizonyítékai, hogy igenis van jogosultsága ilyen könnyebbfejta szórakoztató helynek nálunk. A közönséget mindvégig derűtségben tartotta a kitűnően összeválogatott fényes műsor. Az igazgatóság nagy figyelemmel van a változó műsorra és kétnaponta egészen új számokkal és újabb attrakciókkal bővíti az amúgy is gazdag műsort. Legközelebb színrekerül egy kacagató bohózat, a beiser Hölle cabaret műsorából.

— **Lakást keresek** azonnali kibérlésre. Modern két szoba, előszoba, konyhából álló. Ajánlatokat S. alatt a kiadóba kérek.

— **Fráter Lóránd,** Még sem hittem, hogy van ilyen... gyönyörű magyar dal, Antalffy Józsefnél kapható, Piac-u. 44.

— **A legszebb nő** kiegészítők. pénzszivár- és cigarettaférfiak eredeti gyári áron kapható Mentze Henrik áruházában, Kossuth-utca 4. szfm.

— **Kugler Gerbeaud** cukorkák főraktára Kontsek Gázánál.

— **Új találmány.** Szabadalmi oltó ki-tűnő, egyedül álló tömegcikk gyártásához és forgalomba hozásához néhány ezer koronával társat keresek. Biztos existencia. Cím a kiadóban.

— **Saját készítményű** divatos cipőket legolcsóbban vásárolhatunk Fischer Menyhért cipő üzletében. Debreczen, Hatvan utca.

— **Ma a „Magyar Király”** kávéházban a fővárosi Elite kávéház női zenekara hangversenyezik. Tisztelettel Eröss Jakab.

— **Megnyílt** a legújabb férfi fiú és gyermek ruha Versenyruház a Csapó utcán a „Kispipa” helyén Rendkívüli olcsón lehet ott vásárolni téli ruhákat.

— **Kiadó lakás a Piac utcán.** Kétszoba, konyha, élőkamrából áll lakás irodának vagy gyermektelen házaspárnak alkalmas. November 1-re kiadó. Cím a kiadóban.

FŐVÁROSI BAZÁR

Debreczen, Simonffy-utca 1. sz. Bérpalota.

Közgazdaság. Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1909. nov. 8.

Készaru 5 drágább.		
1910. októberi buza	11.72	11.72
májusi buza		
1910. áprilisi buza	14.09	14.10
májusi rozs		
1909. októberi rozs		
1910. áprilisi rozs	10.23	10.24
1901. októberi zab		
májusi zab		
1910. áprilisi zab	7.63	7.64
1910. júliusi tengeri		
májusi tengeri	6.81	6.82
1909. szeptemberi zab		
augusztusi tengeri		

Megbízható ozimtar csakis a Debreceni Független Ujság Képes Naptárában van. ezt a nagyszabásu naptárt pedig csakis ugy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőknék ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Regény-Csarnok.

Jolán

(11.) (Kis regény.)
Írta: Radó István.

Boszankodott. Nagyon nevelésesnek találta magát. Nem azért, mert sétálni akart, hanem, mert úgy érezte, hogyha tegnap nem lett volna Jolánál, nem jutott volna eszébe felöltözködni. Nem akart volna lemeenni. És ezután néhány napig mindig érezte ezt az érzést. Mikor elkövetkezett a hat óra, úgy érezte, hogy neki mennie kell, igen nagy erővel tudta csak magát visszatartani.

Egyik nap eszébe jutott neki hat óra tájban, hogy mit csinálhat most Jolán. Kivel beszél, hol van, jól mulat-e. Mégsem akart elmenni hozzá, vagy oda, ahol ő is szokott sétálni. Fajt neki, hogy otthon marad, nem tudott dolgozni, abból amit olvasott, nem értett semmit, de mégsem ment le. Hanem a következő nap, talán egy héttel a találkozás után már nem bírta ki. Egész délután csak lapozgatott a könyvekben, fel és alá sétált a szobában, mintha tanulna, pedig gondolatai sem voltak. Minden ó percben meg nézte az óráját és boszankodott idegeskedett. Mikor félhat lett, felöltözött és elment hazulról.

Először céltalanul járka. Ugy állott meg a boltok kirakatai előtt mintha nagyon érdekelnék őt a dolgok, amik a polezon állnak, pedig nem is látta őket ugyazólván. Ha egy utcán ment keresztül, félénken állt meg a gyalogjáró szélein és ott várt, míg egy nagy tömeg kezei elment előtte, mert nem akart sietni. Nem tudta, hogy mit csináljon az idejével.

Egyszer körülnézett és látta már a házat, ahol Jolának laktak. Gondolkozott egy kicsit, azután rántott egyet a vállán és megindult a kapu felé.

Mig lassan lépegetett felfelé a lépcsőn, folyton gondolkodott. Minden lépésnél szeretett volna megállni. Fedte magát, hogy nem illik megint felmenni, ilyen gyakran nem szokott senkihez sem járni. Miért megy fel most megint Jolánékhoz.

Mégis becsengetett. S ott az ajtó előtt egynehány pillanat alatt végiggondolt minden. Azon, hogyan ismerkedett meg Jolánnal, miről beszélt vele először, hány-szor

látta. Azután eszébe jutott, hogy miről beszélt Jolánnal legutoljára. De még nem alakult ki az érzése, már kibylt az ajtó, Jolán nyitotta ki neki.

Nagyon megürültek mindketten. Gyuri azért, hogy nem kell neki a sablonos „Itthon van kérem”-et kérdezni és tán szivszorongva várni a válasza a szobalánytól, Jolán meg azért, hogy nem kell egyedül ölteni a sötét, unalmas, üres estét.

(Folytatjuk.)

Legújabb női ruhaszövet,
Bársony és selymek,
mosó velezek
dus választékban

raktárra érkeztek

Donogán és Somossy
Debreczen, Risemplombazár.

Legbiztosabb széplítőszer a

Fáy-féle Arc-Crém

Kitüntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkifejebb szer szeplő májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor, hozzá való „Fáy” szapan 1 korona.

Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszarvu” gyógyszerárta.
Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

1842—1909. v. k. szám.

Arverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 2227/2.—1909. számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint a Mezőgazdasági áruhitelbank r. t. részére, lakosoktól 203 kor. fill. tőke, ennek 1909. év április hó 30. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 96 kor. 54 fill. perköltség erejéig 1909. évi augusztus hó 14-én bírólal lefoglalt és 3351 koronára becsült házi tutorok, lábas jószágok, kocskák és szárnyasokból álló ingóságok 1909. évi november hó 12-én délután 1/2 2 órakor kezdetét veendő és az Ebesen, alperesek tanyai birtokán, az Ebesi állomás mellett megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron átul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltak részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1909. évi október hó 25-én.

Török Péter bírói kiküldött.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás!

Házlebontás miatt raktáram egy részét nagyon olcsó árban kiárusítom.

HALÁSZ NÁNDOR óras, ékszerész és vésnök,

Debreczen, Piac-utca 24. szám. Fehérló szálloda épületében.

Tisztelt uraim!

Ha olcsó és szép ruhát akarnak viselni, forduljanak bizalommal

Tóth József

férfi szabóhoz, Vár-utca 2. szám. a Zenede épülettel szemben, és facon öltönyöket a legolcsóbban készítenek.

Puconást és javítást is elfogadok.

Tisztelettel

Tóth József.

ISOK PÉNZT!

takaríthat meg, ha ruházatát

Klein Testvérek

Simonffy-utca, Városi bérház

első kereskedéséből vásárolja, mert ottan sokkal olcsóbban vásárolhat, mint a végeladáson a legjobb minőségű Barcheteket, Flanelleket, Szöveteket, Vásznaikat, Harisnyákat és Trikókat.

Saját érdeke, hogy a céget felkeresse!

Miklós Emil

tűzifakereskedő

Jókai-utca 28. szám

Pontos kimérésben és legutányosabb árban szállít házhoz kitűnő, elsőrendű

tűzifát.

Megrendelések Nagy Samu dohánytözsdejében (városház épület) és a máv. fűtőháza mellett lévő tűzifa raktárban telefonon.

Telefon 733. szám.

SZÖNYEGEK

juttospárga, hollandi, kidfermüster tapestry, volour, futó és salon szőnyegek minden nagyságban, torontáli szőnyegek, divánterítők, butorszövetek és crottek, viaszos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők

szövet és csipke függönyök, stórok

Szabó Lajos Fiai

divat-, vászon és szőnyeg raktára, DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

Tartós, meleg

Téli keztyük

nagy választékban kaphatók

Vitarius S.

keztyüs mesternél, Szent-Anna-utczában, 1. szám alatt.

Alsó tricót ingek

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch és minőségekben

Férfi ruha szövetek, magyar- és angol gyártmány, hozzávaló béléseiruk.

Harisnyák, keztyük nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban

legolcsóbb szabott árban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat- vászon- és szőnyeg raktára DEBRECZEN, Rózsa-utca 1.

Alapított 1842-ik évben.

A 226 meáruk szenzációja a virginiai Iltisz legszébb prémányag: Egyedüli kapható

Nagy József szücsnél

Placz-utca 38 sz.

Mindenféle szücs munkák legelőnyösebben készíttetnek.

Legolcsóbb legjobb bevásárlási forrás

háztartási szükségletek

fedezésére. Ajánljuk:

Arc-kréme, Illatszerek, Hőlgyporok, Kölni vizek, Fogporok, Fogcréme, Fogpaszták, Fogkefék, Szájvizek, Szappanok, Hajvizek, Szoba-illatok

KÖZPONTI DROGUERIA

DEBRECZEN Placz-utca — Városház épület

SCHRADER GYULA likörpatron

törvényileg védve

Saját készítésre

legfinomabb dessert- és tábla likör, keserű és pálinka sb. 100 fajtaban kapható. Egy patron ára, 2 1/2 literre elegendő 90-140 fill.

Hugó Schrader, vorm. S. Schrader

Feuerbach-Stuttgart.

Brosura előismerésekkel főraktáram által Ausztria Magyarország részére

Wlh. Maager, Wien, III/3. am Heumarkt 3.

A legmegbízhatóbb bevásárlási forrás

férfi, fiu és leányka gyermekruhákban

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállító Debreczen, Placz-u. 51.

10900-1909. tksz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint teleknyvi hatóság közhírré teszi, hogy Debreczeni Első Takarékpénztar végrehajthatónak Harsányi Kálmán végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén levő, Debreczen szab. kir. város határában fekvő, a debreczeni 3577. sz. jkvben A II. 2. sorsz. 4481-a hrsz. alatt foglalt végrehajtást szenvedő Harsányi Kálmán neven álló eszterri beltelekre 3776. koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendeli és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1909. évi december hó 1. napján, délutáni 3 órakor a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron 2/3-an alól e adadni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsarának 20%-át, vagyis 755 kor. 20 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezenez letenni, avagy a bánatpénzek a bíróságnál eideleges elhelyezéséről kialutott szabályszerű elismervényt aatszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanra megállapított kikiáltási árnál magasabb ígérést tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért ár 20%-ig kiegészíteni, különben ígéréte figyelmen kívül marad és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet.

Debreczen, 1909. szept. hó 9-én.

Kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Bolváry kir. t. bíró.

Homoki fajborokat

azonnali vagy későbbi szállításra kisebb nagyobb mennyiségekben ajánl a

Forgalmi Bank r.-t. áruosztály Debreczen.

Végkiárulás!

Ajánlom a tisztelt vásárló közönség figyelmébe, hogy házlebontás és kiköltözés miatt kénytelen vagyok óriási raktáramat

gyári áron kiárusítani.

Eladásra kerülnek az őszi divat gyönyörű újdonságai: Costüm, Blouz és Pongyola kelmék, Selymek és bársonyok, Ruhadiszek, Delinek Kartonok, Barchetek, Vászna, Női és Férfi fehérneműek, Blousok gyermekruhák, Alsó trikók, harisnyák, kendők, Szőrmeáruk és sok egyéb cikkek

Gyári áron kiárultatnak

KONTSEK KORNÉL

divatáruházában

DEBRECZEN, Kossuth-utca 1. szám.

Apró hirdetések.

Betöltendő.

Társ kerestetik jövedelmező vállalathoz. Ajánlatokat „Kövés befektetés” jellegre a kiadóhivatalba.

Fiatal rőtös segéd vidékre alkalmazást keres. Azonnal beléphet. Czim a kiadóban.

Pénztárosnő felvétetik a Harmathy könyvüzletében, Fűvészkert-u. 14.

Ügynökök, pénzbeszedők jó javadalmozással felvétetnek Gedő varrógépraktárában. Piac-utca 56.

Tanuló fizetéssel felvétetik Balogh M. J. fúszkereskedésébe. Hatvan utca 15.

Adás-vétel.

Tűzifa tölgy, cser, bük, gyertyán, varga fa, kocsiként, ölenként és felvágva, megrendelhető Hegedűs Emil kereskedőnél. Iroda: Miklós u. 7 sz. Raktár: Homok kert gázgyár mellett.

Új rendszerű női férfi divatárak és butorokadás. A mai napiól kezdve minden hiteltépes egyén kényelmes heti vagy havi részletfizetés mellett szerezheti be nálam szükségletét: női divat czi kabátok, férfi öltönyök, felöltők, mindennemű vásznak és cana ásznakban, saját készítésű cöth és Caschmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz melletti áraknál mindössze 5% árkülönbség. Káiser Salamon, Hatvan-u. 2.

Bolti irodának való üveges falfalazat, nyitott bojtialány és rollós kirakatok kaphatók Vági, Tórok Balint-utca 24.

Padiólaakk, emaillak legolcsóbb beszerzési forrása Falk Kefegár tika. Széchenyi-u. 1.

Csepő karni urakat eladók és veszek. Széchenyi u. 44. Ehrenreich Samuel.

Weisz Ferencz épület és mű-butor asztalos " Hatvan-utca 9. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkákat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Gyalogsági tiszt kard és zöldszegélyű tiszt köpenyeg eladó. (Hajó utca 26.)

Mindenféle villamos berendezéseket helyben és vidéken olcsó árak mellett legnagyobb szakértelemmel rendez be **FÖLDVÁRI L.**

Cégtulajdonos: Földvári Mór.

Debrecen első elektrotechnikai vállalat.

Kossuth-utca 1. szám. — Telefon: 158 sállárok legelőnyösebb árak mellett csakis nálam szerezhetők be.

Homoki faj boraimat kiváló jó minőségűek tavalyi termés, nördő számra eladom Dr. Weisz Bernát Sziv utca 15.

Jókarban levő szobakályha eladó Jókai-utca 7 szám alatt.

Téli női, férfi és gyermek harisnyák, keztyűk, alsó trikó ruhák leszállított árakon **Marion Gyula** üzletében Piac-u. 9 Új harisnyák kotese és fejelése elfogadhatnak

Közpülő, fagyaltgép, vassodrony, vasneműek jóaranyosan eladók. Czim a kiadóban.

3 koronáért kaphatók gramofon lemezek, legújabb felvételek, Rosenbergs és Hammer.

Emerich Arnold Piacz utca 88. szám alatti boruziése, athelyezte Hatvan utca 61. szám alá, hol is a legfinomabb borok hordó számra és üvegenként kapna ók.

Férfi és női kalapokat gyorsan és legjobban alakítanak **Bekes Lajos** kalapos műhelyben. Piacz u. 46.

Használt, feltétlenül jókarban levő spórt kerékek megvele. Czim a kiadóban.

Különféle.

Új női fodrász terem nyílt meg, modern vilanyberendezéssel, ahol sampóing-mosás, hajfestészet, ondulálás és a legdivatosabb hajmunkák legszebben készíttetnek. Weisz Edéné Piacz u. 38. az udvarban.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Kényes megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat elvállal, úgy magán, mint családi ügyekben **Krámer József.**

Lukács Vilmos és Testvére cementárúgyára

DEBRECZEN.

Gyár: Ferencz József-ut 8. (Margit-fürdő mellett.)

Városi iroda és raktár: Hatvan-utca 5. Telefon 308.

Ajánlja:

Portland cement Betoncsöveit, csatornázások és hidak készítéséhez Kutgyűrű és egyéb beton gyártmányait egyszerű és mintázott **MŰKÖ BURKOLATI LAPOKA** rendkívül olcsó áron.

Beocsini portland és román cement egyedüli elárúsító helye és raktára.

Telefon **SZÁRAZ TŰZIFA** Telefon 465.

cser, tölgy, bükk, gyertyán és vargala kitűnő minőségben ölenként és vagonszámra valamint felvágva megrendelhető

Glück Hermann

tűzifa kereskedőnél Miklós-utca 55. Megrendeléseket elfogadnak Szentanna-utca 14. számú sarki dohánytöszdében és Csapó-utca 16. sz. alatt levő dohánytöszdében.

HALMÁGYI SÁMUEL

női és leány felöltők legnagyobb áruháza.
DEBRECZEN, Piac-utca, a főpostával szemben.

Őszi és téli újdonságok remek választékban.

Telefon 632.
szám.

Legújabb Costümök
Női felöltő Modellek
Utazó angol raglanok
Szörme kabátok és Bundák
Plüsch és bársony kabátok
Intézeti leány felöltők
Gyermek gallérok és kabátok

Telefon 632.
szám.

Angol aljak, Pongyolák, Princes ruhák, Selyem, csipke, Tüll és Posztó blousok, Karmantyuk és Boák. — Színházi és estélyi köpenyek.

Külön mérték osztály!

Szolid olcsó árak!

Előzékeny pontos kiszolgálás!